

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

S seje UO ZP

Ugodnejši rezultati v tovarnah z začasno upravo

Začasne uprave v vseh treh tovarnah ugotavljajo precejšen napredek in sanacijo v predvidenem roku

Za zadnjo lanskoletno sejo UO ZP je pripravil predsednik UO ZP inž. Jože Bauman pet točk obsegaajoč dnevni red, kateremu je dodal tik pred začetkom še dvoje važnih poročil. Zaradi zelo obširne in razgibane razprave o poglavitni točki: poročilih predsednikov začasnih uprav v tovarnah ELEKTROMOTORJI, ELEMENTI in ELEKTRONIKA pa člani UO ZP niso utegnili razpravljati o vseh točkah dnevnega reda, zato so razpravo o preostalih točkah preložili za naslednjo sejo.

Naše bralce bo verjetno tudi zanimalo, kako poteka sanacijski program v vseh treh tovarnah z začasno upravo, zato smo to pot izbrali samo to točko dnevnega reda za objavo. Sestavki o poslovanju tovarna so nekaka sinteza pismenih in ustnenih poročil predsednikov začasnih uprav in obširnega komentarja članov UO ZP.

V Železnikih brez izgube ob koncu leta in dovolj naročil za prvo trimesečje

V tovarni elektromotorjev v Železnikih se je položaj v zadnjih mesecih na splošno zelo popravil. Posledice krize z zmanjšanimi naročili za proizvodnjo se seveda še čuti, vendar v tovarni že toliko naredbe, da so v novembru delili 100% osebne dohodke in le-ti tudi za december ne bodo nič manjši.

Lanska proizvodnja je bila skoraj natančno za 100 milijonov S dinarjev manjša kot leta 1966. Lanskoletni plan pa so po ocenitvi izpolnili le v višini 86%, pri čemer je znašal delež izvoza 57%.

Proizvodni rezultat ni slab, če upoštevamo, da spomladanskih in poletnih zastojev ni bilo moč povsem

nadoknaditi v zadnjih mesecih leta, poleg tega pa so opustili planiranje, ker so delali sproti le na podlagi naročil in ne na zalogo. Tudi naročila so se pogostokrat spreminjala.

Dosledna prilagoditev na tržne razmere in zlasti prevzem izdelave manjših količin elektromotorjev je tudi še po svoje vplivala na poslovni uspeh tovarne. Organizacije dela ni bilo možno tako izpeljati, da bi dala maksimalni učinek ob minimalni delovni sili. V tovarni je zdaj glede na obseg proizvodnje še vedno približno 100 delavcev preveč, vendar jih prav zaradi stalno se spreminjajo (Dalje na 2. strani)

»Elektromehanika«, 28. decembra — Jubilanti 20-letnega dela v Iskri so zavzeto poslušali govornike, prav posebno pa so jih prevzele besede častnega gosta — pisatelja Toneta Svetine. (K članku na 5. strani)

S seje sindikalnega odbora ZP

Sindikalni odbor ZP ISKRA je imel svoj redni sestanek 27. decembra preteklega leta. Tovariš, predsednik Franc Hutter je najprej poročal o Pravilih sindikalne organizacije ZP ISKRA.

Po statutu Sindikata industrije in rudarstva Jugoslavije, se lahko v integriranih — združenih podjetjih, formira sindikalna organizacija. Dolžnosti in pravice sindikalnih teles na ravni združenih podjetij pa se določijo sporazumno s sindikalnimi podružnicami znotraj podjetja v posebnih pravilih.

Komisija, ki je bila imenovana na prejšnjem sestanku odbora je v ožji sestavi pripravila osnutek pravil. Razgovarjala se je tudi z republiškim sindikalnim predstavnikom o vsklajevanju osnutka pravil. Razgovori pa niso zaključeni in se bodo nadaljevali še v januarju t. l.

V osnutku pravil sta problematični le dve stvari:

1. povezava navzgor

2. financiranje organov sindikalne organizacije na ravni ZP.

Povezava navzgor je problematična zato, ker imamo sindikalne podružnice praktično po vsej Sloveniji in se normalno, kot sindikalne podružnice organizacij ne morejo povezati s katerim koli občinskim sindikalnim svetom, da pa bi se povezali na republiški odbor je pa tudi vsaj za sedaj nenormalno.

Financiranje je zelo problematično, normalno — in prav bi bilo, da bi se torej sindikalni organ na ravni ZP vzdrževal sam iz sredstev članarine.

Vsi navzoči so menili (osnutek tudi to predvideva), naj se sredstva za normalno delovanje sindikalnega odbora ZP ISKRA stekajo iz članarine, ki gre na višje organizacije sindikatov.

Nepravilno bi bilo, če bi jemali še tako pičila sredstva sindikalnim podružnicam po organizacijah.

Višji sindikalni organi se ne strinjajo s tem, da bi vzeli določen odstotek članarine, ki je namenjena njim, ker da imajo sredstev že itak malo.

Iz vsega tega je sklepati, da avtor statuta in kongres, ki ga je sprejemal, nista nič razmišljala, kako se bodo vzdrževali ti sindikalni organi v združenih podjetjih.

Vsi diskutanti so se v razpravi izrekli za to, da sindikalne organizacije na ravni ZP morajo obstajati; spričo skupnih ciljev ZP ISKRA.

Sklenjeno je bilo tudi, da je treba osnutek pravil poslati na sindikalne podružnice v organizacije, kjer naj

dajo svoje pripombe in svoja stališča do posameznih zahtev.

V nadaljevanju razprave je tov. Pavle Gantar, sekretar ZP ISKRA v grobem podal članom odbora ekonomske rezultate ZP v letu 1967 in osnove reorganizacije ZP ISKRA, ki so v planu v tem letu. O tem smo že poročali v novoletni številki našega glasila.

V nadaljni razpravi so predsedniki sindikalnih podružnic iz posameznih organizacij poročali o njihovih problemih in uspehih.

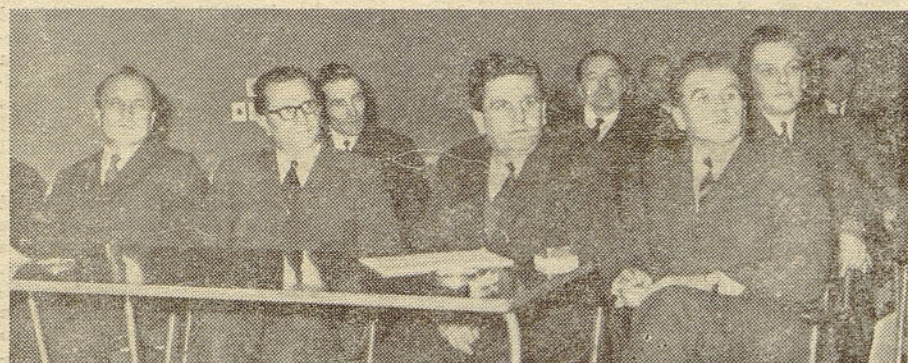
Železniki — Tu imajo problem v planiranju, prav tako pa tudi še težave s kupci, kar je tudi vzrok, da ne morejo planirati za naprej. Imajo naročila samo za zelo kratka razdobja.

Predsedniki so se v svojih izjavah enotno zavzeli za to, da je treba aplikativni razvoj prenesti v proizvodne organizacije.

Na ravni organizacije, posebno pa še na ravni ZP ISKRA, je nujno treba okrepiti ustrezno službo, ki bo lahko uspešno vodila perspektivo za vse proizvodne organizacije. ZP ISKRA prav perspektivni razvoj manjka in to je tesno povezano s komercialno. Morali bi vsaj za nekaj let vnaprej vedeti, v kaj mora posamezna proizvodna organizacija vlagati svoja sredstva, da se ne bo znašla naenkrat v težavnem položaju.

Na kraju sta tovariš predsednik Franc Hutter in tov. sekretar ZP Pavle Gantar zaželela vsem članom kolektivov ZP ISKRA srečno in uspešno leto 1968.

-J. S.-

Ob slavlju 131 jubilarov za 20-letnico dela v »Iskri« so bili med gosti tudi pisatelj Tone Svetina (tretji - levo), direktor podjetja za PTT promet Dane Dovjak (prvi - levo) in njegov pomočnik Franc Laharnar (prvi - levo, druga vrsta), gen. direktor ZP Vladimir Logar (drugi - levo) in vodilni delavci tovarne. Jubilarom se je za 20-letno delo zahvalil direktor »Elektromehanike« (četrti z leve) Boris Kryštufek.

Ugodnejši rezultati v tovarnah z začasno upravo

(Nadaljevanje s 1. strani) če tehnologije ni moč opustiti. Število zaposlenih se je v enem letu znižalo za 31 oseb, hkrati pa je celotni dohodek na zaposlenega manjši približno za pol milijona S dinarjev.

Po sedanjí oceni — zaključni račun še ni izdelan — je tovarna končala poslovno leto brez izgube, v najslabšem primeru je zmanjkalo nekaj milijonov S din za odplačilo zapadlih anuitet.

Poglavitna sporna zadeva, ki je pravzaprav privedla tovarno v začasno upravo — slabi medsebojni odnosi — so sedaj urejeni. Pri tem so nekateri zapustili tovarno in se zaposlili drugje, spet drugi pa, ki še sedaj ne kažejo dovolj zanimanja in prizadevnosti, bodo morali vložiti več truda v svoje delo ali pa zapustiti tovarno.

Za letošnje leto predvideva

začasna uprava proizvodnjo v višini 23 milijonov S dinarjev, pri čemer se bo razmerje proizvodnje za domač in tuj trg nekoliko spremenilo v korist domačega. Plan predvideva približno 50 odstotno proizvodnjo za domače tržišče, pri čemer je upoštevana tudi montaža za izdelke GIRMI. Za ZDA predvidevajo proizvodnjo v višini 25 %, preostalih 25 % pa je namenjeno: 12,5 % za Italijo, 7,5 % za Romunijo in 5 odst. za Zahodno Nemčijo.

Glede zunanjih dejavnikov, ki ovirajo poslovanje tovarne, je bilo izrečeno precej kritike na zaostanek plačila MIKRONA in zakasnela plačila PSO. Po drugi plati pa toži semiška tovarna tovarno ELEKTROMOTORJI za plačilo zapadlega dolga, kar ustvarja zelo mučen vtis in rahlja dobre odnose med tovarnami našega združenega podjetja.

V ELEMENTIH so že uspeli nekoliko znižati lastno ceno izdelkov

O celotni problematiki v horjulski tovarni »ELEKTRONIKA« smo nedavno poročali v posebnem članku, zato teh dejstev ne bomo ponavljali. Ocena lanskoletne realizacije glede na rebalansirani plan kaže 86 %, realizacija tako, da je tovarni praktično zmanjkalo še en mesec dela pa bi dosegla plan sanacije. Vendar je povsod opaziti premik na bolje. Z ustreznimi ukrepi je začasna uprava uspela znižati stroške poslovanja in tudi režij ska ura je bila že novembra meseca za 34 % pod planirano.

Med uspehe štejemo tudi izboljšanje kadrovskega sestava zaposlenih. Tovarno je sporazumno zapustilo 25 delavcev, skoraj ravno toliko

pa so jih na novo zaposlili. Poleg uspele pogodbe s CDC za montažo tiskanih ploščic se začasna uprava trudi, da bi za prihodnje obdobje dobila še dodatni proizvodni program, ki bi ji izpolnil vrzel pri obsegu proizvodnje. Tako tovarna počasi opušta maloserijsko proizvodnjo nekaterih elektronskih instrumentov, ker le-ta ni akumulativna in nima perspektiv. Kot vse kaže tudi horjulska tovarna po zaključnem računu ne bo končala leta s poslovno izgubo, čeprav so se prodajni pogoji lani bistveno poslabšali in je za proizvodnjo na razpolago mnogo manj obratovalnih sredstev. Tovarno teži še vedno zaloga šolskega kompleta, ker do sedaj ni našla

financerja, ki bi kreditiral prodajno akcijo. Brez te pa prodaja ne bo uspela, saj so edini možni kupci teh izdelkov šole, le-te pa bi rade kupile komplete, vendar nimajo na voljo razpoložljivih sredstev.

Poročila v vseh treh tovarnah z začasno upravo kažejo, da se je položaj po uvedbi začasne uprave povsod znatno izboljšal. Prikazana poslovna izguba ob polletnem periodičnem obračunu je v vseh tovarnah eliminirana, produktivnost se je povsod povečala, nižji so stroški poslovanja, itd.

Ali je za sanacijo tovarna s poslovno izgubo res edini pogoj ukinitve samoupravljanja???

Marjan Kralj

V Horjulu: tudi na koncu leta brez izgube vzlic 86 odst. realizaciji plana

Z mnogo težjimi nalogami sanacije se je srečala začasna uprava v tovarni ELEMENTI, predvsem zato, ker je ta tovarna sestavljena iz šestih, na različnih krajih lociranih obratov, ki imajo vsak svojo lastno in specifično proizvodnjo. Tako je morala začasna uprava pretrpeti vsak obrat posebej in se ukvarjati — razen pri obratu »Žarnice« — z mnogovrstno problematiko.

Značilno za večino obratov je, da je tehnologija proizvodnje skoraj povsod zastarela zaradi pomanjkanja modernih strojev in uporabe sodobnih postopkov in prav to je najtežja naloga začasne uprave, ker je rešitev povezana na precejšnje investicije in rešitev kopice vzporednih problemov, od katerih kadrovske vprašanje ni zadnje.

V tovarni je danes 150 delavcev manj, kljub temu pa se je produktivnost povečala. Začasna uprava meni, da bo treba število zaposlenih še zmanjšati predvsem pa še izboljšati kadrovske sestav, zlasti pri kontroli proizvodnje, čeprav so najnujnejše probleme že uredili.

Tudi neenakomerna kvaliteta proizvodnje uporov, zaradi katerih je tovarna doživela lani take težave, se je popravila in je spet tako zadovoljiva, da je prodaja teh sestavnih elektronskih delov obdržala dosežanje kupce doma in tudi v tujini.

Tovarna je seveda najprej ukrenila vse potrebno za tesnejše prilagajanje tržnim potrebam. V ta namen je temeljito analizirala tržišče in izdelala elaborat, katerega izsledki bodo definirali politiko modernizacije opreme, oz. investicijsko politiko nasploh. Začasna uprava je izdelala tudi koncept nove organizacije in planiranja.

Za lansko leto je tovarna realizirala rebalansirani plan fizične proizvodnje z 98 %, glede na prvotni plan pa je to le 64 %. Tudi v primerjavi z letom 1966 je bila lanska proizvodnja nekoliko nižja in sicer za 4 %.

Pri izdelkih so nastale delne spremembe in to predvsem pri MAGNETIH zaradi selitve obrata v nove prostore in zaradi manjših naročil. V obratih »ŽARNICE«, »KERAMIKA« in »FERITI« je dejansko stanje skoraj enako predvidevanjem, v obratu »KERAMIČNI KON-DENZATORJI« pa je bil plan prekoračen za 16 %. Edino »UPORI« so zaradi storna naročil domačih kupcev rebalansirani plan dosegli le z 92 %.

Skupaj je torej tovarna elementov za elektroniko uspela realizirati proizvodno nalogo in obdržala proizvodnjo skoraj na isti ravni kot 1966, pri čemer pa se je izboljšala produktivnost dela, kar je bil plan dosežen z manjšim številom zaposlenih.

Ocena finančnega rezultata fakturirani realizaciji izkazuje za preteklo leto nekaj milijonov izgube zaradi odpisa zalog v obratih »ŽARNICE« in »FERITI«, v obratu »UPORI« pa zaradi odškodninskih zahtevkov. Ocena finančnega rezultata po plačani realizaciji pa prikazuje vzlic navedenim izdatkom pozitiven rezultat.

Precej nižji poslovni stroški in OD so pripomogli k poravnavi odškodninskih zahtevkov, zraven pa ustvarili še tolikšen ostanek dohodka, ki bo skupaj z amortizacijo omogočil odplačilo celotnih obveznosti oz. anuitet.

Naš izvoz v decembru

Celoten seštevek vseh organizacij znaša 1,681.338 dolarjev

V zadnjem mesecu lanskega leta je dosegel izvoz vseh organizacij podjetja skupno z deležem Biroja za avtomatizacijo železnic 1,681.338 dolarjev, kar je najvišja mesečna izvozna realizacija ne samo lani, marveč nasploh. Decembrski izvozni plan je tako izpolnilo podjetje s 134,56 %.

Tudi glede deleža na posamezna valutna področja je bil december zelo ugoden. Na najpomembnejše — konvertibilno področje držav smo izvozili kar 85 % od celotnega seštevka, na vzhodno področje SEV 11 % in v druge klirinške države 4 %.

Spričo rekordnega izvoza bi pričakovali, da se je povečalo tudi število držav, kamor smo prodali izdelke, vendar je ostalo to število domala isto. Na decembrski izvozni listi se jih je zvrstilo 25, v pretežni večini iz Evrope, Bližnjega vzhoda in Severne Amerike.

Zelo pa se je spremenil vrstni red držav. Zelo dobrodošel je ponovni vzpon Zvezne republike Nemčije na prvo mesto in ZDA na drugo. Tema sledi nato Turčija, Anglija, Italija, Bolgarija, Češkoslovaška, Romunija in

Iran. Nemška demokratična republika, ki je bila skoraj vsak mesec na prvem mestu je zdrknila to pot šele na 10 mesto. Od tega mesta dalje so se zvrstile še: Poljska, Švica, Kuba in druge.

Posamezne tovarne so dokaj različno realizirale izvozne obveznosti, vendar so vse razen ELEKTROMOTORJEV iz Železnikov izpolnile oz. znatno presegle planirane vrednosti. Posebno je treba pohvaliti KONDEZATORJE v Semiču, AVTOMATIKO v Pržanu, APARATE v Ljubljani, ELEKTRONIKO v Horjulu, POLPREVODNIKE v Trbovljah in ELEKTROMEHANIKO v Kranju.

Posamezni izvozni regioni so takole izpolnili mesečni decembrski plan:

region	izpolnitev v %
Severna Amerika	91,49
Turčija	58,25
SEV	127,67
Zahodna Evropa	115,40
Ostali svet	285,88

Sortiment izvoznih izdelkov je ostal isti kot je bil v minulih mesecih. Količinsko so morda prednjačili sestavni deli in elementi. Le-

tem so se v decembru pridružili spet v večjih količinah električni gramofoni, prvi pa so vsekakor sestavni deli za brivnike.

Ceprav celotni obračun izvoza še ni napravljen, kaže preprost seštevek izvoza vseh mesecev in skupno za vse organizacije, da smo celoletni plan količinsko izpolnili in tudi presegli za približno 7 %. Podrobnejše podatke, posamezne značilnosti izvoza glede na prejšnja leta in zlasti realizacijo po pogodbi na konvertibilno področje pa bomo objavili prihodnjič.

Mongolski veleposlanik v Iskri

Prejšnji teden je obiskal »Iskro« veleposlanik LR Mongolije v naši državi Batyn Dorzha. V spremstvu vodilnih delavcev Iskre si je s soprogo in hčerko ogledal kranjsko tovarno in barvni film o »Iskri«.

V razgovorih se je zanimal za Iskrine izdelke, predvsem za telefonijo (PTI aparat) in aparate za brezžične zveze. Obisk veleposlanika je predpriprava za obisk mongolske trgovinske delegacije, ki bo prišla v Jugoslavijo predvidoma v letošnjem poletju in bo med drugim obiskala tudi naše podjetje.

ABC

POPRAVEK

V zadnji lanske številki nam jo je tiskarski škrat dobro zagodel. Odstavek: »Sicer pa želim vsem sodelavcem v naši združeni ISKRI, da bi bili v prihodnje še bolj združeni in, da bi bila vsa naša prizadevanja usmerjena k temu cilju.« — jo po pomoti bil natisnjen ob koncu noveletne izjave direktorja »Elektromehanike«, pravilno pa bi moral zaključiti izjavo direktorja tovarne usmerniških naprav v Novem mestu. Prosimo, da nam to neljubo pomoto oprostite!

Naša ZB v letu 1967

Ob koncu decembra 1967. leta je imela komisija ZB pri sindikalnem odboru ZP ISKRA svoj redni sestanek. Najprej je obravnavala to, kako je izpolnila letni plan dela za minulo leto. Tov. predsednik Miro Mihovec je o tem podal naslednje:

— 8. aprila — Srečanje prvoborcev na Bledu, organizirano je bilo zelo dobro. Skupaj je bilo 32 udeležencev iz vseh organizacij ZP ISKRA. Razgovori, ki so se ob tem razvili, so bili zelo koristni za medsebojno spoznavanje in sodelovanje. Prihodnje podobno srečanje prvoborcev je predvideno v letu 1971.

— 4. julija — Žužemberk. Tu je bilo skupno srečanje članov komisije ZB in predsednikov sindikalnih podružnic iz vseh organizacij ZP. Na tem srečanju je bilo dopoldne posvečeno razpravi o problematiki v ZB in posebej še poudarjen problem aktivnih borcev v organizacijah. Debata je bila zelo plodna, saj smo zavzeli do vrste vprašanj pomembna stališča (o tem srečanju smo v glasilu že poročali).

Kot glavno je bilo sprejeto stališče, da je nujno treba urediti ustrezno zaposlovanje aktivnih borcev, urediti stanovanjska vprašanja in zdravstveno stanje udeležencev NOV.

Osnovno delovanje članov ZB poteka v organizacijah prek komisij pri sindikalnih podružnicah.

— Dugi otok — Komisija ZB je iz celotnega podjetja poslala v kamp »Mir« na Dugem otoku 42 članov za 7 dni na odmor. O bivanju v kampu so se vsi udeleženci izrazili pozitivno in si želijo, da bi ga še obiskali.

— Bolnica Franja — člani ZB z Gorenjskega bazena so obiskali bolnico Franjo, kamor so organizirali skupinski obisk, ki je zelo dobro uspel v zadovoljstvo vseh udeležencev.

— Dan mrtvih — člani ZB so se v vseh krajih, kjer so naše organizacije udeležili žalnih komemoracij ob spomenikih in grobovih padlih partizanov in talcev.

Od strani predstavnika iz ELEKTROMECHANIKE je bila izrečena vsa pohvala za dom v Trenti, kamor so poslali skupino bivših borcev na okrevanje. Negativno pa so se izrazili za dom v Poreču, posebno glede na potrebo, kar bo v prihodnji sezoni obvezno treba urediti.

Prisotni so menili, da je v bodoče še treba organizirati skupinska letovanja za člane ZB na Dugem otoku in v Trenti, glede na zdravstveno indikacijo posameznikov.

V nadaljevanju dnevnega reda je tov. generalni direktor Vladimir Logar podal obširno razpravo o novi organizaciji v ZP in o ekonomskih uspehih v letu 1967, kar smo že poročali.

PREDSTAVNIKI IZ ORGANIZACIJ SO POVEDALI:

ELEKTROMECHANIKA, pri nas gre poslovanje v letošnjem letu dobro — smo kar zadovoljni. V zadnjih dveh letih so bile izvršene nekatere spremembe, ki se šele sedaj kažejo kot pozitivne.

POLPREVODNIKI. Pri nas še sedaj ni urejen način sodelovanja med našo tovarno in obratom tovarne RIZ. Sedaj so razgovori v zaključni fazi in upamo, da se bo vse pravilno izteklo.

AVTOMATIKA. Poslovni partnerji so slabi, kar se nujno kaže na uspehu v naši tovarni. Naša tovarna je vložila mnogo sredstev za normalno poslovanje s tovarno »Rudi Cajavec«, sedaj pa to sodelovanje ne teče tako kot bi moralo. Vse to se pa odraža na OD, saj že vrsto mesecev ne prejemo 100% OD. Posledica tega je, da nam odhaja sposoben strokovni kader, kar je pogubno za tovarno.

ELEMENTI, pri nas je že pol leta začasna uprava, težave se še nadaljujejo, ne vemo kako bo za naprej. Vprašanje kadrov še ni rešeno, kar je pa nujno, da se bo tovarna postavila na trdne noge.

Komisija ZB je imela v planu za leto 1967 20.000 N. din, od tega je porabila cca 16.000 N. din za akcije med letom.

Realizacija plana dohodkov

je zelo slaba, saj smo prejeli od planirane vsote cca 20%. Skoraj vse fakture so še neplačane, ker ni sredstev iz proračuna.

Tov. Hutter in Mihovec, sta apelirala na vse člane oz. predstavnike komisij ZB, da v svojih organizacijah ukrepejo vse potrebno, da finančne službe nakažejo predvidena sredstva na sindikalni odbor ZP ISKRA.

Program za 1968. leto

Tov. predsednik je predlagal, naj se izvoli petčlanska komisija, ki bo do 15. januarja 1968 izdelala program dela za leto 1968. V komisijo so bili predlagani naslednji člani: Franc Križnar, pred., — člani Miro Mihovec, Franc Hutter, Gvido Dornik in Viktor Tišler.

LETNE KONFERENCE

Letne konference komisij ZB po tovarnah je treba opraviti do 25. januarja 1968. leta, do konca januarja pa morajo predstavniki poslati zapisnike konferenc tovarišu Francu Križnarju v ELEKTROMECHANIKI.

Na konferencah je treba obravnavati celotno problematiko članov ZB in splošne stvari o tovarni. Po potrebi se lahko zamenja tudi člane komisije ZB ali posamezne njene člane, če konferenca meni, da je to potrebno.

Naslednji redni sestanek komisije bo v februarju.

Janez

Organizirana oblika delovanja ZK v ZP

Sekretarji OO ZK iz ZP ISKRA so imeli v decembru 1967 svoj redni sestanek, kjer so razpravljali o reorganizaciji ZP in o ekonomskih uspehih v letu 1967, kar smo že poročali v našem glasilu.

V nadaljevanju razprave je tov. ing. Tone Kolenc načel razpravo o načinu delovanja ZK v okviru ZP ISKRA. Sedaj, po izvršeni reorganizaciji v organizaciji ZK, je čas, da tudi v našem podjetju pristopimo h konkretnemu delu na tem področju. Vsi navzoči so se postavili na stališče, da je organizirana oblika delovanja članov ZK v ZP ISKRA nujno potrebna.

V okviru ZP se nujno pojavljajo določeni problemi po organizacijah, na ravni ZP itd., ki pa se tičejo normalno vseh organizacij, oz. vseh zaposlenih v ZP. Do takih zadev pa je treba po liniji ZK zavzeti ustrezna stališča, za dobrobit ZP, za kar se morajo komunisti zainteresirati in na skupnih posvetih zavze. mati pravilna stališča in jih nato zastopati preko ustreznih organov, kjer normalno delujejo.

Skupno stališče je bilo, da je formalna oblika povezovanja članov ZK na ravni ZP potrebna in toliko važna, kot vsebina in učinkovitost njihovega delovanja.

Po nekih razgovorih, naj bi bil na ravni ZP ISKRA aktiv sekretarjev in še širše telo — konferenca ZK. Obseg in izbor (stalni ali nestalni) članov konference ni bil na

tem sestanku. prodan. Rečeno je bilo, da bi konferenca bila širše telo, katero bi zavzemalo ob razpravah po posameznih vprašanih ustrezna stališča, sklepe in vodila glavno linijo za člane ZK v podjetju, do posameznih ključnih vprašanj.

Aktiv sekretarjev naj bi pripravljali potrebno gradivo za konferenco ZK in izvajali sklepe konferenc prek sekretarja in članov aktiva sekretarjev. To je bilo v grobem omenjeno o delovanju ZK v ZP. Imenovana pa je bila tudi tričlanska komisija, ki je zadolžena za izdelavo poslovnika za delovanje ZK na ravni ZP ISKRA. V tej komisiji so tov. ing. Peter Tribušon, sekretar ZK ZP ISKRA, Pavle Gantar, sekretar ZP ISKRA in ing. Franc Pogachnik — sekretar OO ZK »Elektromehanika«.

Ob koncu je tov. ing. Tone Kolenc podal ostavko na svoj položaj sekretarja ZK ZP ISKRA. To funkcijo je opravil že eno mandatno dobo, menjal pa je delovno mesto, ki mu ne omogoča še nadaljnje opravljanje te funkcije.

Za novega sekretarja ZK v ZP ISKRA je bil predlagan tov. ing. Peter Tribušon, katerega so po krajši debati soglasno izvolili.

Novi sekretar ZK ZP ISKRA je zaposlen v ZZA, na področju polprevodnikov. Želimo mu mnogo uspehov pri njegovem delu.

-S-

Odprto pismo nekaterim članom DS

Oprostite, da sem že pozabil Vaše ime, pa saj ni čudno, ko se nikdar javno ne oglasite, niti na samem zasedanju DS niti kako drugače, vendar dovolite, da Vam jaz napišem nekaj vrstic. Sem navaden in lojalni član delovnega kolektiva ZP ISKRA KRANJ in se sem in tje zanimam za dogajanja v tem velikem slovenskem kolektivu — zato mi ni vedno čisto vseeno kako in kaj se v naši Iskri gospodari in kakšni so naši uspehi in neuspehi ter poslovni rezultati, niti najmanj pa mi ni vseeno kadar nanese beseda na našo bodočnost, na našo perspektivo. Živimo od dela v Iskri in Iskra nam je naš drugi dom. Veselilo bi me, če bi tudi moji otroci imeli v Iskri svojo prihodnost. Prosim Vas torej, da na enem izmed vaših zasedanj DS sprožite

vprašanje iskrine perspektive, zahtevajte to pismo, da bomo kasneje, ko se bo vse to uresničilo, lahko nekoga nagradili za »elaborat«.

Komu to koristi?

Spoštovani tovariši urednik.

Ko prebiram po časopisih javno »pranje našega perila«, kar zadeva položaja in težav v našem sežanskem kolektivu, mi često prihaja na misel: komu koristi taka javna obravnava naših notranjih težav in morda tudi razprtij? Nam samim? Dvomim! Slovenski javnosti? Tudi dvomim! Komu torej? Konkurenci? O tem ne dvomim! Med kolektivi Iskre in tudi med kolektivoma sežanske tovarne in PSO verjetno ni nobenih razprtij, ker več ali manj oboje kolektiva živita od svojega dela (in škoda da ni dela več, ker bi potem vsi bolje živeli), razprtije in nesoglasja, so po pojem skromnem mnenju med vodilnimi

Drugo kar mene in še marsikoga globoko zanima, ker bo plačeval iz svojega žepa napake drugih, kako je s tovarno v izgradnji Mikron, in kakšni so izgledi za plačilo poslovne izgube poslovnega združenja Avtomacija, katere glavni član smo bili mi — Iskra? Kdo bo

plačal in koliko in iz katerih fondov in čigavega žepa? Ali ne bi kazalo imenovati posebno komisijo organov upravljanja (v kombinaciji s sindikatom, kajti tudi on se bori za naše pravice), ki naj raziše oboja primera in poišče odgovorne ljudi za nastali položaj. Menda ja ni vsega krivo vreme in spremenljivost trga in reforma, na kar se privatno kaj radi sklicujemo.

Problemov v Iskri je še več, zato upam, da s pisanjem ne bo treba kaj kmalu prenehati.

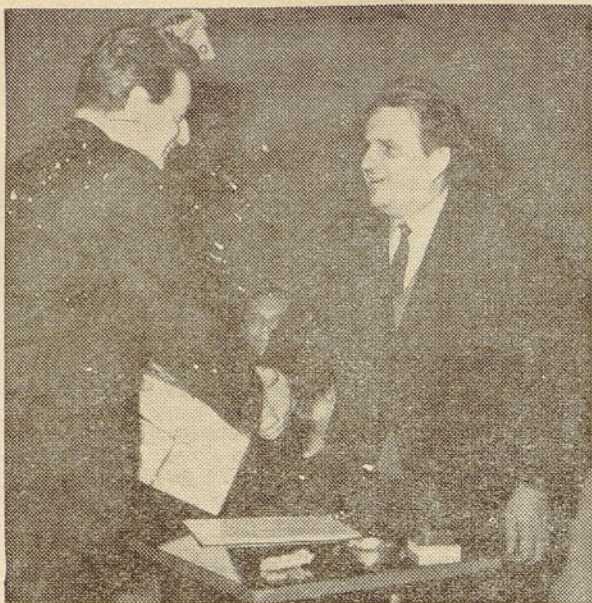
Tovariški pozdrav!
N. N.

DOPISUJTE V »ISKRO«!

Naslov uredništva:
Kranj, Savska loka 4
Tel. 22-221, int. 333.

ISS

131 jubilentov ob

Predsednik DS, Vinko Šarabon izroča avtorju knjige »Ukana« Tonetu Svetini spominsko darilo kolektiva

KRANJ, 28. DECEMBRA 1967 — Zadnje zasedanje DS v Iskrini tovarni »Elektromehanika« Kranj, ki šteje čez 4000 zaposlenih, je imelo slavnostno obeležje, saj so se v dvorani poleg članov DS zbrali tudi jubilanti 20-letnega dela v Iskri. Tej slavnosti so prisostvovali tudi častni gosti — pisatelj Tone Svetina, avtor zelo znane knjige »Ukana«, direktor za PTT promet iz Ljubljane tov. Dane Dovjak in njegov pomočnik tov. Franc Laharnar, gen. direktor ZP Iskra Vladimir Logar, direktor PSO Metod Rotar, ter vodilni delavci kranjske tovarne.

V prvi točki je DS razpravljala o prispevku za izgradnjo osnovnih šol na kranjskem območju in po jasni obrazložitvi predsednika občinske skupščine Kranj, ki je bil prav zato navzoč, sklenil, da bo tovarna v letih 1967 in 1968 prispevala v ta namen od vsakega zaposlenega delavca po 16.000 S din letno.

Soglasno je bil tudi sprejet predlog upravnega odbora za korekcijo pravilnika o de-

litvi osebnih dohodkov tovarne, ki je bil predhodno v temeljiti razpravi po delovnih enotah. Velja od 1. januarja 1968 dalje. Istočasno je bila potrjena zvišana vrednost kilometrine za prevoze z lastnim avtomobilom v službene namene, ter zvišanje dodatkov za pogoje dela čistilk.

V drugih točkah je DS odobril odpis dotrajanih osnovnih sredstev tovarne, neuporabnih sredstev družbenega standarda, razvrednotenje neuporabnih polizdelkov in sestavnih delov R5.

Takoj po končani seji DS so sredino dvorane zasedli jubilanti oz. tisti, ki so letos slavili 20-letnico dela v »Iskri«. Od 131 so prišli skoraj vsi. Po pozdravnem uvodu predsednika DS je zbranim govoril direktor tovarne tov. Boris Kryštufek, ki je med drugim povedal naslednje:

»Spet zaključujemo poslovno leto oz. enaindvajseto leto od nastanka »Iskre«.

Podatki poslovanja so ugodni, povečanje proizvodnje v naslednjem letu pa spremlja vzporedno povečanje OD (v povprečju 8%). Perspektivno je izdelan in sprejet 5-letni razvojni program. Za vse naše panoge velja, da je treba perspektivno misliti od sedanjih 5 na 10 let, in več, zaradi pravočasnega usmerjanja proizvodnje. Sredstva, ki jih vlagamo v tekoče raziskave niso majhna, saj so v preteklem letu presegle 1 milijardo S din.

Na vseh področjih je treba racionalizirati naše delo in povečati produktivnost. Izredno važno je nadalje graditi in usposabljanje našo prodajno mrežo.

Ko ob prisostvovanju naših jubilentov — ki so že dvajset let zaposleni v »Iskri«, pregledujemo naše delo, je prav, da se jim zahvalim za njihovo vztrajno delo, ki se je včasih moralo opravljati z veliko manj znanja in izkušenj, vendar z veliko volje, zavesti in velike vere v našo bodočnost. Predvsem zato naj bodo vzgled mladim, od katerih je bodočnost »Iskre« odvisna.

Ob tej priliki se gostom zahvalim za njihovo pozornost, članom samoupravnih organov za njihovo delo, svojim sodelavcem za sodelovanje, jubilantom pa še veliko plodnih let v Iskri. Vsem prisotnim in kolektivu pa zadovoljno in uspešno leto 1968.

Na vabilo, naj tudi gen. direktor združenega podjetja Iskra pove nekaj svojih misli ob tej priliki, je tov. Vladimir Logar dejal:

»Iskreno pozdravljam 131 jubilentov, ki so v svojem 20-letnem delu plodno vlagali svoje fizične in umske zmogljivosti v razvoj »Iskre«. Vaše prizadevanje, kot tudi celotnega kolektiva, se zelo odraža v rezultatu poslovanja, za katerega lahko rečem, da je bil letos najboljši in najuspešnejši v združenem podjetju. Za vse to gre hvala celotnemu kolektivu, samoupravnim organom, vodstvu in družbeno političnim organizacijam. Ves ta uspeh je plod izredne homogenosti kolektiva, ki ve kaj hoče in kjer ugodni delovni odnosi porajajo tudi ugodno atmosfero za izpolnjevanje zadanih nalog.

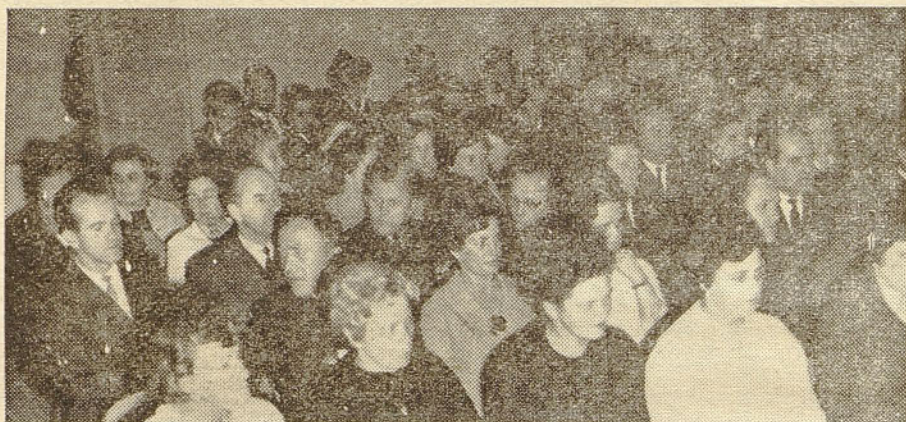
Ko mislimo na perspektivo združenega podjetja poudarjam, da moramo v novem letu z organizacijskimi spremembami doseči učinkovitejše poslovanje ZP. Bolj ekonomično poslovanje in racionalna uporaba obratnih sredstev ter zmogljivosti — so najpomembnejše bodoče naloge. Poskrbeti moramo tudi za večjo finančno koncentracijo. V novem letu naj bo večji poudarek pri prizadevanju za integracijo nekaterih jugoslovanskih podjetij elektroindustrije in za močno sodelovanje med vsemi podjetji naše stroke, hkrati pa moramo še naprej razvijati proizvodno kooperacijo s tujimi partnerji.

Tržne raziskave, izvoz in prilagajanje proizvodnje potrebam trga, ter znanstveno raziskovalno delo — naj bo »moto« našega dela v letu 1968. V tej želji čestitam kolektivu »Elektromehanike« k uspehu in mu želim srečno in uspešno novo leto!

Častni gost pisatelj T. Svetina je navzočim povedal naslednje:

»Zahvaljujem se za nepričakovano povabilo na sejo delavskega sveta in hkrati slavje jubilentov — pionirjev dela v kranjski »Iskri«. Zdi se mi, da je moja navzočnost eden izmed prvih primerov v Sloveniji, ko je pri seji proizvajalcev navzoč tudi pisatelj, kajti danes je doba filmskih zvezd, beatnikov in striptizet.

Menim, da ste vi na poti, ki človeka oplaja, ki mu daje prave človeške vrednote; za takšnega človeka smo se tudi mi borili. Jaz sem v svoji knjigi »UKANA« mnogo pisal o CLOVEKU, o človeku prejšnjega in sedanjega časa. Skušal sem ucvrstiti misel.

Vseh 131 jubilentov 20-letnega dela v »ISKRI« — oko kamere ni moglo ujeti. Trije posnetki pa so vendarle zalegli za vse

dvajsetletnici dela v »Iskri«

da se moramo vedno boriti proti nasilju, proti nasilju nad človekom. Vse to smo z borbo dokazali in prav zato smo iz dneva v dan tokli po vsem, kar je bila nasilnega, ponižujočega.

Ta misel se mora nadaljevati, kajti ne moremo biti zadovoljni z ekcesi, ki se ponavljajo od včeraj na danes in od danes na jutri... Boriti se moramo proti silam, ki hromijo našo borbevo misel in dejanja, kajti vse preveč prehajamo v grob materializem, v strahotno hlastanje po materialnih dobrinah, in to ne glede kako, zakaj in na kakšen način. Našo usodo ne bodo reševali in rešili beatniki, striptizete, abstraktno čevkanje in ter umazana gonja za materialnim bogastvom, kajti pri tem hote ali nehoče pozablamo, da smo ljudje, ki znajo misliti in ustvarjati.

Proizvodno delo rešuje materialne probleme, toda če se samoupravni organi, vodstvo in kolektiv brigajo izključno za ta del življenja, tedaj lahko rečem, da tak kolektiv pozablja na človekovo notranje življenje — na človekovo duševnost. Kultura je tista, ki narode ohranja, ki mora dvigati človekovo dostojanstvo, ki mora dvigniti njegovega duha, saj le-ta s svojim umom nenehno snuje in ustvarja materialne in kulturne dobrine. Če ostanemo brez zadnjega smo prazni!... Manjka nam lepota čustev, gledanja, dožemanja, skratka tistega, zakar se besedo človek lahko piše z veliko začetnico.

Kultura je zgodovina nekega naroda in če bomo maloštevilni Slovenci šli mimo tega in slavili ter cenili le materialni blesk, dajali velike denarje za kič, abstraktnost in lažno umetnost, bomo kmalu spoznali, da taka pot vodi v prazno življenje.

Ko govorim o gospodarstvu, tedaj lahko trdim, da sem sproti spremljal razvoj »Iskre«. Moram reči, da je bil napravljen ogromen ko-

rak v teh dvajsetih letih, hkrati pa menim, da je prav, če pripomnim, da naj samoupravni organi, vodstvo in družbeno politične organizacije prek raznih komisij, dajo večji poudarek tudi kulturnemu področju. Ob zaključku mojih misli želim kolektivu uspešno novo leto z željo, naj bo »Iskra« prvi ešalon v bitki tehnike in izrednega ljubiteljstva do naših kulturnih vrednot!... Vesel bi bil, če bi se še kdaj takole srečali... Srečno!»

Iskren in topel aplavz je zadonel po dvorani. Brez dvoma je pisatelj Svetina govoril iz srca do srca. Skoraj na dlani je bila duševna vez med globino iskrenih in poštenih misli pisatelja in zavzetih poslušalcev. Predsednik DS Vinko Šarabon je tov. Svetini izročil v imenu kolektiva praktično novoletno darilo v spomin na prvo in prisrčno srečanje s proizvajalci v »Iskri«.

Za govori je predsednik DS prebral naslednjo brzojavko:

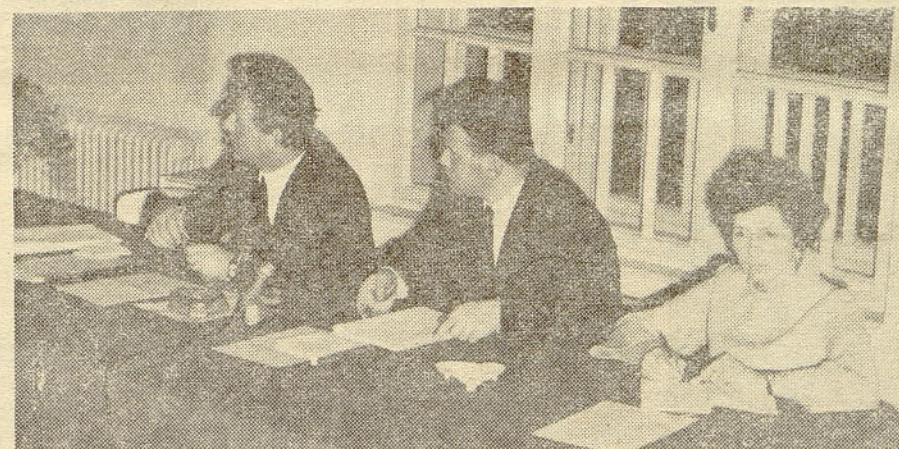
jala — »dvajset let je dolga delovna pot. Kdor jo je prehodil ve, da ni bilo lahko in ne enostavno!«

Med splošnim zadovoljstvom sta oba predsednika izročila jubilentom spominske ure in čestitala vsakemu posebej.

Uradni potek je bil s tem končan. Da je bila v ta namen pripravljena vabljiva in okusna zakuska (vsa pohvala kolektivu restavracije) je razumljivo. Dobra kapljica je kmalu razvozljala jezike, vse-

Člani delavskega sveta tovarne »Elektromehanika«

Predsedstvo samoupravnih organov: predsednik DS Vinko Šarabon, predsednik UO Vilij Planinšek in tajnica samoupravnih organov, Francka Tronkar

Pri zaključku slavnosti se je izkazal kolektiv Iskrine restavracije, saj je hitro postregel prisotne z okusnimi sendviči in dobro kapljico

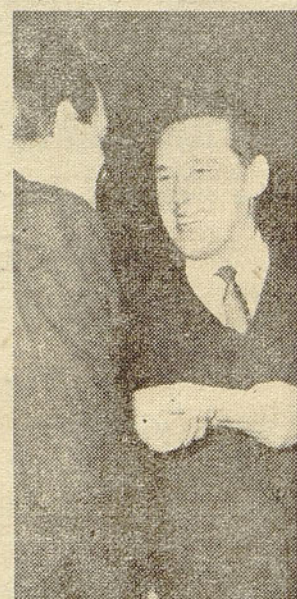
»Podjetje za PTT promet v Ljubljani želi kolektivu tovarne »Elektromehanika« Iskra Kranj, srečno in uspešno novo leto 1968, delavcem pa, ki praznujejo 20 let dela v tovarni pa iskreno čestitamo.«

Tov. Šarabon se je iskreno zahvalil za novoletne želje, zaželel imenovanemu kolektivu čim več uspeha in sodelovanja v letu 1968, ter prosil navzočega direktorja za PTT promet tov. Dovjaka, da te misli in želje sporoči kolektivu.

Zatem sta predsednika DS in UO izrekla iskrene čestitke jubilentom in se jim zahvalila za dolgoletno in plodno delo — »kajti«, kot sta de-

vprek so se obujali spomini in kar nikamor se ni nikomur mudilo. Pa kaj bi: novo leto je bilo pred durmi, bil je zadnji dan dela v letu 1967; štirje praznični dnevi so bili pred njimi. Prisrčno so si voščili za novo leto, po deveti uri zvečer pa se je že slišalo petje... Sprva tiho in sramežljivo, kasneje pa vedno bolj sproščeno. Ej, Kranjci, če bi bili brez vina tudi tako dobre volje, kdo bi vas utišal... Sicer pa: 20 letnica dela ni vsak dan, pa tudi novo leto se le enkrat na leto praznuje.

Ben

Po govorih in čestitkah sta predsednika DS in UO izročila jubilentom spominska darila — ročne ure in vsakemu posebej čestitala k delovnemu jubileju. Kamera je vjela le nekaj takih prizorov

20 let proizvodnje električnih števecov

Prek 4 milijone enofaznih in več kot 600 tisoč trifaznih števecov, to so rezultati 20-letne proizvodnje. Številke so prav tako impozantne, če pogledamo vrednost te proizvodnje, ki bi znašala po današnjih cenah nad 500 milijonov N din.

PRVI ŠTEVEC ZA IZMENIČNI TOK

Proizvodnja električnih števecov za izmenični tok je v svetu že relativno stara. Prvi uporabni indukcijski Wh-števci so po zamisli Madžara Blathyja izdelali že v letu 1889. Ta števec je bil za današnje pojme zelo drag, nepreci-zen in ogromnih dimenzij, kar je imelo za posledico skoraj neverjetno težo, saj je tehtal 37 kg. Z rastočo elektrifikacijo so rastle tudi potrebe po električnih števcih. To je seveda spodbujalo industrijo, da je v svoje proizvodne programe vključevala te izdelke. Kvaliteta izdelkov se je ob takih pogojih sorazmerno hitro dvigala, vzporedno se je zmanjševala tudi teža in proizvodni stroški.

Enofazni števec izpred 40 let je imel že zelo podobno obliko kot današnji in tudi težji ni bil, imel pa je znatno manjše merilno območje.

ZACETEK DOMAČE PROIZVODNJE

Pri nas smo s proizvodnjo števecov pričeli s precejšnjo zamudo. V jugoslovanskem omrežju je bilo vgrajeno že približno 1 milijon števecov, ko so se pojavili prvi števci domače proizvodnje. Širok razmah povejne elektrifikacije, ob istočasnem pomanjkanju sredstev za uvoz opreme, je narekoval mladi elektroindustriji, da v svoj program prevzame tudi proizvodnjo električnih števecov.

Tik pred novim letom 1946 se je razvojni oddelek kranj-

ske ISKRE (tovarna se je takrat še imenovala: »Strojne tovarne«) z veliko vnemo, brez tuje pomoči, lotil težke in odgovorne naloge — priprave dokumentacije za proizvodnjo enofaznih števecov. Ob izrednih naporih tega in drugih oddelkov tovarne, smo v letu 1947 izdelali prvih 30 števecov. Navdušenje je bilo veliko, ko so se zavrteli prvi rotorji števecov, vendar se je kmalu spet poglobilo, ko smo spoznali, da bo pot do prave serijske proizvodnje še dolga in naporna. V začetnem obdobju smo morali premagovati vrsto nepredvidenih težav. Primanjkovala nam niso samo proizvodne izkušnje, ampak tudi potrebna oprema in ustrezen reprodukcijski material. Kljub tem težavam se je obseg proizvodnje in kvaliteta iz leta v leto dvigala. Že v letu 1953 smo proizvedli prek 130 tisoč števecov in to v znatno boljši kvaliteti, kot je bila v prvi letih proizvodnje. Prvi konstrukciji enofaznega števca so sledile nove, tehnično izpopolnjene, tako imamo sedaj v proizvodnji že četrto izvedbo enofaznega števca.

Vzporedno z modernizacijo konstrukcij, se je spreminjala tehnološka priprava proizvodnje. Sistematično proučevanje posameznih delovnih mest v montaži je omogočilo v letih 1954/55 prvo proizvodnjo v tovarni na tekočem traku.

Zaradi premajhnih razvojnih in orodjarskih kapacitet smo prve trifazne števce izdelali šele v letu 1959. Desetletne izkušnje so nam omogočile hitrejšo osvajanje tega izdelka, čeprav je v bistvu zahtevnejši od enofaznega števca. Potrebe po trifaznih

Trifazni dvotarifni števec

števcih so narasle v takem obsegu, da sedaj predstavlja vrednost te proizvodnje približno 40 % vrednosti celotne proizvodnje obrata.

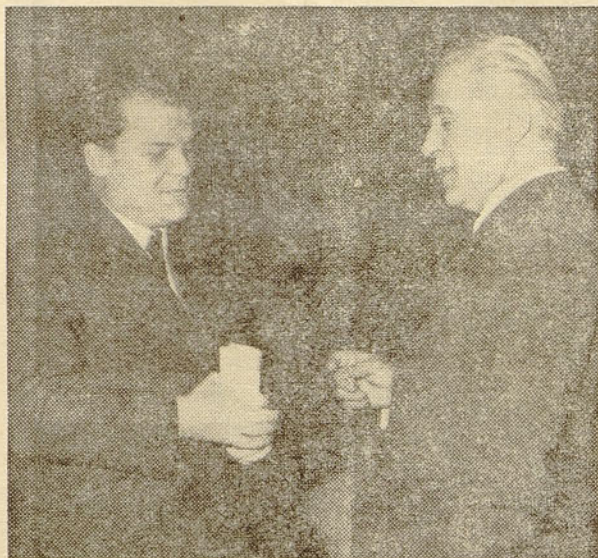
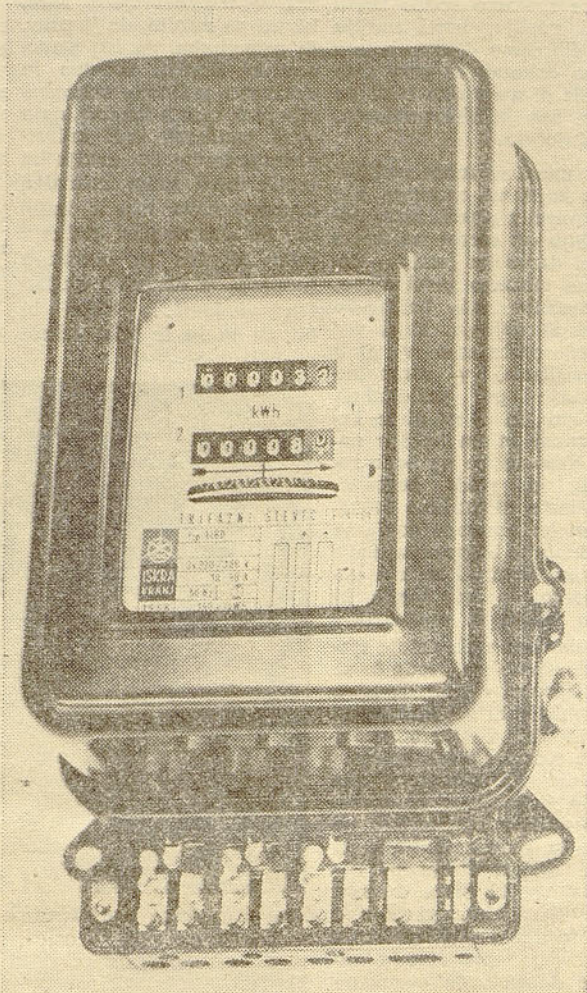
S spremembo tarifne politike v elektrogospodarstvu, so se skoraj nemudoma pojavile potrebe po dvotarifnih števcih. Da bi lahko sledili zahtevam trga, smo v začetku sorazmerno kompliciran števčni mehanizem uvažali. Sedaj izdelujemo dvotarifne števce že 2 leti z domačimi

števnimi mehanizmi, ki so kvalitetno konkurenčni svetovnim izdelkom, sicer pa cenejši od uvoženih.

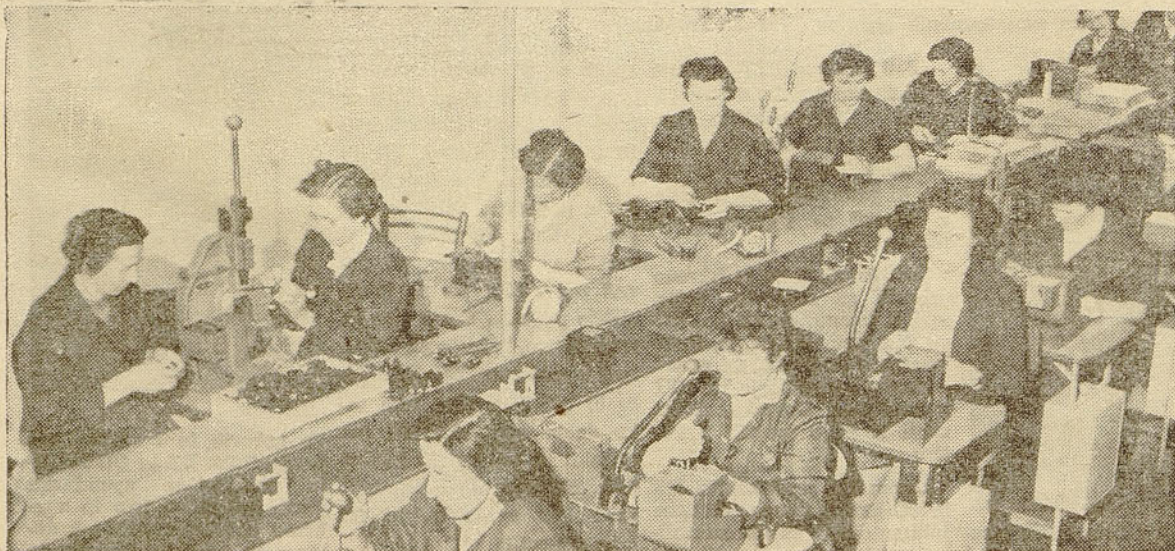
Za preklap dvotarifnega številčnika iz višje v nižjo tarifo in obratno je potrebna krmilna naprava — stikalna ura. Tudi pri tem izdelku smo ubrali slično pot, kot pri dvotarifnem številčniku. Mehanizme za stikalne ure smo najprej uvažali, v letošnjem letu pa je stekla proizvodnja stikalne ure po lastni konstrukciji.

SEDANJI PROIZVODNI PROGRAM

Današnji proizvodni asortiment predstavljajo eno- in trifazni števci v eno- in dvofazni izvedbi. Trifazne števce izdelujemo z dvema in tremi merilnimi sistemi. Pri tem so potrebe trga po dvosistemskih števcih minimalne — komaj 5 % celotne proizvodnje trifaznih števecov. Trifazne števce izdelujemo tudi za merjenje jalove energije. Večina števecov je izdelana za direktni priključek, vendar na željo kupcev za tokove nad 60 A in napetosti nad 500 V nudimo tudi števce prirejene za priključek prek merilnih transformatorjev. Za stikalne ure je pripravljeno več variant, trenutno izdelujemo samo dve: stikalne

Šef obrata števecov tov. Viki Kosec (levo) v pogovoru s pomočnikom direktorja kranjske tovarne tov. ing. Grčarjem

Tekoči trak za proizvodnjo električnih števecov v montažni hali kranjske tovarne

uro z dnevnim programom, ter stikalno uro z dnevnim in tedenskim programom.

PRIPRAVA NOVIH IZDELKOV

Zavedamo se, da s sedanji-mi izdelki ne moremo za daljše obdobje zadovoljiti zahtev in potreb kupcev, zato stalno delamo na modernizaciji obstoječih izdelkov, razvijamo pa tudi nove. Tako bomo v naslednjem letu pričeli s proizvodnjo enofaznih števec, ki bodo omogočali v tokovnem krogu obtežbo do 600 % nazivnega toka. Števec, ki bo prirejen za nazivni tok 10 A bo torej možno trajno obremeniti do 60 A in to ne samo v termičnem, ampak tudi v merilno-tehničnem oziru. Taki števeci so primerni predvsem za visoko elektrificirana gospodinjstva, saj omogočajo istočasno obremenitev 13,2 kW.

Med izdelke za katere upamo, da bodo v naslednjem letu prišli v poskusno proizvodnjo, spadajo še rekonstruirana izvedba trifaznega števca, ki bo imel ojačano izolacijo priključnice, ter sinhroni motor za male moči. Sinhroni motorček je namenjen predvsem za stikalne ure, programska stikala, časovne števec in slične izdelke.

V naslednjem letu bo zaključena nova konstrukcija enofaznega in trifaznega števca. Značilnost te konstrukcije bo v tem, da bo uporabljen enak merilni sistem za oba izdelka.

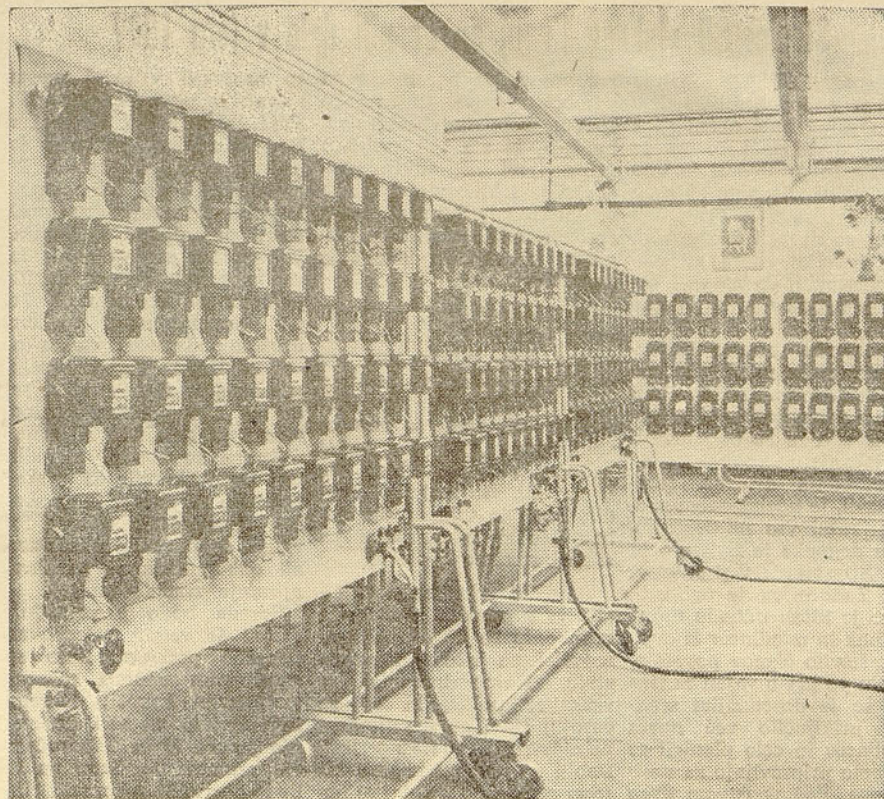
Od nalog, ki spadajo v skupino usmerjenih raziskav je mogoče najinteresantnejša tista, ki obravnava merjenje električne energije s števcem brez gibljivih delov. Že prve analize so pokazale, da je take naprave možno izdelati,

vendar bi bili stroški proizvodnje pri sedanjih pogojih znatno višji, kot za obstoječe števec z gibljivimi deli. Zato v bližnji bodočnosti ni računati s proizvodnjo takih števec. Verjetno bo bodoči razvoj elementov omogočil ekonomsko upravičeno proizvodnjo takih števec, zato je nujno, da spremljamo razvoj te tehnike.

MODERNIZACIJA PROIZVODNJE

Časovni normativi za izdelavo števec se znižujejo iz leta v leto, kar dokazuje, da je tako organizacija dela, kakor tudi tehnologija v preteklem obdobju stalno napredovala. Vendar obstoječe stanje ne zadovoljuje, ker so stroški proizvodnje še vedno previsoki. Zato so nujne nove izboljšave organizacije dela in tehnologije. Predvsem je za gospodarno proizvodnjo potrebno poskrbeti za ustrežnejše planiranje in nabavo materiala. Ne gre namreč prezreti, da stroški za reprodukcijski material števec znašajo letno prek 2 milijardi S din. Če bi te stroške zmanjšali samo za 5 %, kar je vsekakor možno, bi tako pridobili pomembna sredstva za modernizacijo proizvodnje.

Priključitev proizvodnje specifičnih sestavnih delov k obratu števec, ob istočasni delni spremembi tehnologije, bo sodeč po sedanjih ocenah omogočilo manjšo vezavo obratnih sredstev, manjše stroške izdelave in končno boljše kvaliteto sestavnih delov. Boljša kvaliteta sestavnih delov nam je potrebna tako zaradi večje točnosti, ki se z novimi predpisi zahteva od števec, kakor tudi zaradi manjših stroškov izdelave v montaži.

Pred prodajo električne števec skrbno pregledajo in umerijo

V zvezi s tem so že v teku priprave za spremenjeno tehnologijo proizvodnje jeder merilnih sistemov in pa za druge postopke lakiranja sestavnih delov.

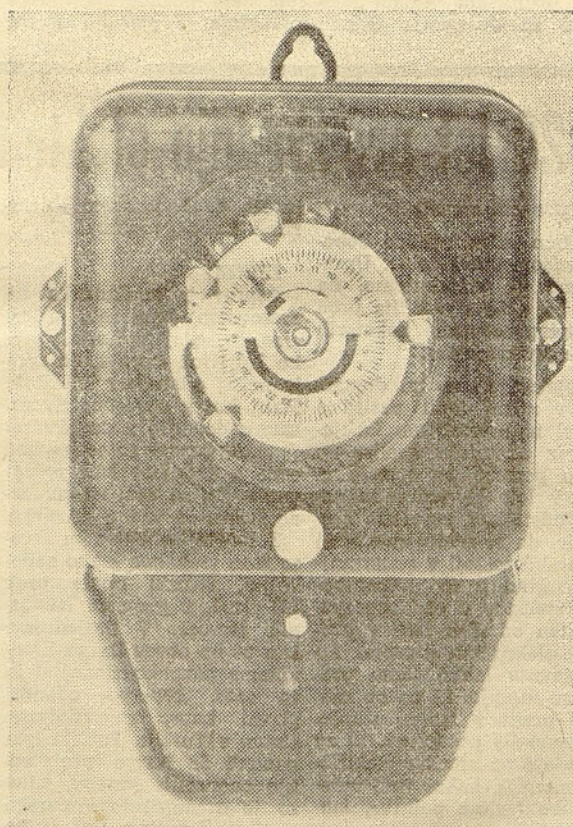
Sedanja montaža števec teče v pretežnem delu na tekočih travkih. Izjemo predstavljajo nekateri sestavni deli, za katere se je izkazalo, da je montaža v ločenih operacijah tehnično in ekonomsko ugodnejša. Določene montažne operacije moramo spremeniti, ker so predrage, deloma pa tudi ne ustrezajo več iz tehničnega vidika. Najpomembnejše spremembe, ki jih moramo izvesti, predstavljajo predumerjanje in umerjanje števec. Nove merilne metode že pripravljamo, vendar bomo za dokončno ureditev tega problema potrebovali še precej časa in sredstev.

Iz vidika dobrega gospodarjenja in perspektivnega razvoja obrata je nujno, da navedene spremembe oziroma povečana vlaganja v modernizacijo proizvodnje izvedemo v času, ko obrat ustvarja še sorazmerno visok ostanek dohodka in da ne čakamo situacije, v kateri bi morali ugotavljati, da zaradi zastarelih konstrukcij in nesodobne tehnologije postajamo nerentabilni.

DOMAČA PRODAJA

Proizvodnjo eno- in trifaznih števec smo razvili do takega obsega, da lahko krijemo vse potrebe po električnih števcih, z izjemo specialnih števec, ki jih začasno še ne izdelujemo.

Uvoz je minimalen in letno ne preseže 20 do 30 tisoč števec. To so predvsem števeci vzhodne proizvodnje, ki jih naša trgovina kupuje po zelo ugodnih cenah, kvaliteta teh izdelkov pa je v

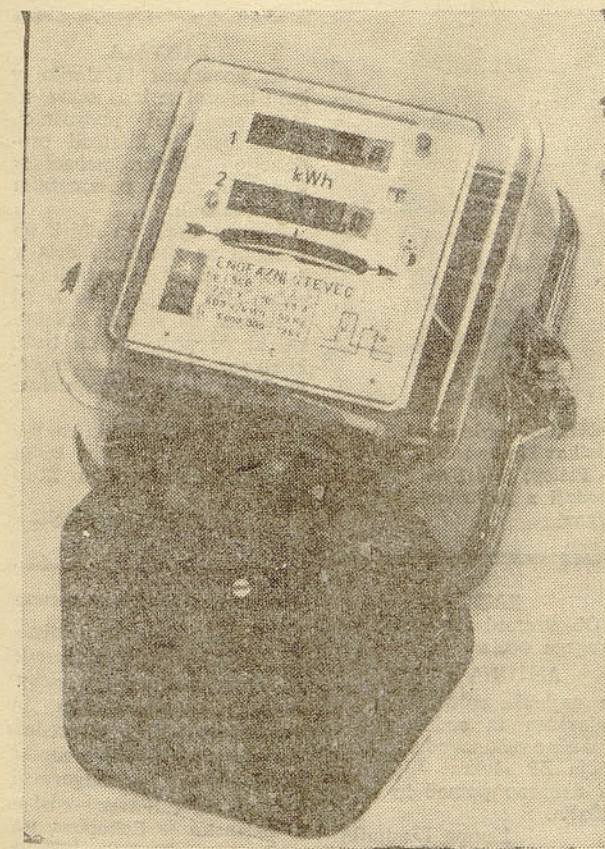
Naša stikalna ura je ublažila povpraševanje na trgu

povprečju nižja od naše. Seveda moramo v bodoče računati z večjo konkurenco na domačem trgu. Znano je namreč, da v svetu obstaja hiperprodukcija električnih števec. Tako imajo skoraj vse države SEV znatno večjo proizvodnjo, kot so njihove domače potrebe. Podobna je situacija v zahodno evropskih in tudi drugih industrijsko razvitih državah. Še celo nekatere industrijsko slabo razvite države, kot je n. pr. Indija, se pojavljajo na svetovnem trgu z višji svoje proizvodnje. To in pa

sprostitev uvoza nas opozarja na to, da se bo problem prodaje na jugoslovanskem trgu vedno bolj zaostroval.

Enofazna oprema predstavlja za elektrodistribucijska podjetja znatne prednosti v tehničnem in ekonomskem pogledu. Zato mi bojazni, da naše elektrogospodarstvo ne bi forsiralo nabavo domačih števec, če jih bomo le nudili v ustrežni kvaliteti in po solidnih cenah. Predvsem pa moramo tudi poskrbeti za dobro vzdrževanje števec v eksploataciji, pri čemer je

(Dalje na 8. strani)

Enofazni dvotarifni števec

Strelec ŠD »Iskra« Kranj so ocenili delo v letu 1967

V sredo, 20. 12. 1967 je upravni odbor Strelske družine »Iskra« imel občni zbor članov družine. Leto se je končalo in pregledati je bilo treba, koliko lanskih sklepov je vodstvo družine uresničilo in kaj so dosegli tekmovalci.

Ob začetku zbora so morali ugotoviti, da so spet ostali brez gostov, ki so jih povabili. Zaman so pričakovali predstavnikov tovarne, šolskega centra in mladinske ter sindikalne organizacije. Radi bi se z njimi pomenili o svojih načrtih in še bolj utrdili sodelovanje.

Predsednik družine, tovariš Šavli, je udeležencem zbora prikazal vse najpomembnejše dogodke iz življenja in dela SD »Iskra« v preteklem letu. Zadovoljen je ugotovil, da se je kljub odhodu nekaj mladink in mladincev iz članstva, število članov povečalo. Kmalu po prvih vajah za leto 1968 se je deseterdesetletni strelcem priključilo več novih mladincev in celo pionirji se že vneto pripravljajo za nove nastope. Pod vodstvom dveh trenerjev in najboljših tekmovalcev bodo, kljub kratkim pripravam, kmalu sposobni za doseganje dobrih

rezultatov. Ne pozabljajo pa pomoči vodstva tovarne in športne komisije »Elektromehanike«, ki sta bili vse leto pripravljene nagraditi prizadevanje tekmovalcev. Tako so lahko kupili nekaj novih zračnih pušk in dva daljnogleda, kar bo še izboljšalo kvaliteto pouka.

Ob koncu je tov. Šavli povedal, da je kar 11 tekmovalcev bilo odlikovanih na predlog Občinske strelske zveze Kranj, in to: Černe in Malovrh z značko »mojstra«, Ciglič je postal »odlični strelca«, Lozar B., Lozar E., Burkeljca, Linardič, Rode in tekmovalke Šibar, Mohar in Kerštinca pa »dobri strelci«.

Tehnični sekretar, tov. Ciglič je v poročilu naštel vse uspehe, ki so jih dosegli tekmovalci na letošnjih prvenstvih. Najpomembnejši je vsekakor poikal, ki so ga osvojili člani po desetletnem prizadevanju v trajno last. Dobili so ga za zmago v hitrem streljanju z vojaško puško. Mladinci so dostojno zamenjali sotekmovalke, ki so leta 1966 postale republiške prvakinje. V pretekli sezoni

so nastopili v ekipi mesta Kranja in prav tako zmagali. Tudi zanje je bil 25. maj v Beogradu lepa nagrada in prizadevanje. Na ostalih 24 tekmovanjih so bili ekipno in posamično največkrat med tremi najboljšimi v Kranju. V razpravi so ugotovili, da velika večina članov, ki jih je blizu 40, redno vadi. To pa obvezuje novo vodstvo družine pod predstvom tovariša Eriha Vagaja enega ustanovnih članov družine, da se z vso resnostjo loti reševanja sprejetih sklepov.

Strelci so namreč sklenili, da bodo kupili še nekaj športnih rekvizitov in se skušali dogovoriti z upravo tovarne, da jim odobri izdelavo ali odkup omarice za shranjevanje zračnih pušk.

Seveda bodo v prihodnji sezoni še vedno potrebovali denarno podporo. Zato se upravnemu odboru tovarne in športni komisiji iskreno zahvaljujejo za vso dosedanja pomoč in se priporočajo za razumevanje. Sami pa se bodo potrudili, pripraviti čim več tekmovalcev za člane kolektiva in s sekcijami ostalih Iskrinih obratov.

Božo Malovrh

Iz sklepov samoupravnih organov

ZDRUŽENO PODJETJE

SKLEPI 12. SEJE UO (27. 12. 1967)

● UO ZP sprejema na znanje poročilo odbora za začasno upravo Tovarne elektro motorjev o poslovanju te tovarne, z dne 5. 12. 1967.

● UO ZP sprejema na znanje poročilo odbora za začasno upravo Tovarne elektronskih instrumentov Horjul o poslovanju te tovarne, z dne 20. 11. 1967 in v zvezi z navedenimi problemi predsednika odbora za začasno upravo tov. Pavlina sprejema naslednja dva sklepa:

— UO ZP predlaga, da se razreši tov. Vojka Rupnika funkcije člana odbora za začasno upravo tovarne v Horjulu in predlaga delavskemu svetu ZP, da namesto njega imenuje za člana odbora za začasno upravo tov. Janka Vodnika iz finančno-računovodskega področja ZP.

● UO ZP sprejema na znanje poročilo odbora za začasno upravo Tovarne elementov za elektroniko o poslovanju te tovarne, z dne 18. 12. 1967.

Na podlagi problematike

začnih uprav v vseh treh organizacijah UO ZP zadoljuje vodstvo združenega podjetja, da se z večjo stopnjo odgovornosti vključi v različevanje razmerij na relaciji proizvodnja — prodaja — razvoj, ter najde za te probleme parcialne rešitve, ki so v skladu s konceptom bodočega razvoja teh organizacij.

Navedeni odbori za začasne uprave morajo pred potekom ENOLETNE MANDATNE DOBE, za katero so bili imenovani, izdelati predlog srednjeročnega programa razvoja svojih tovarn.

ZAHVALA

Iskreno veselje, ki me je prevzelo ob obisku za novo leto, ni moč opisati. Spet, kot vsako leto ob tem času, so se spomnili sodelavci v PSO »Iskra« in me razveselili s toplo besedo, ki tako ugodno vpliva na počutje tistih, ki jih je bolezen priklenila na dom in kljub silnemu hotenju ne morejo sodelovati v Iskrini organizaciji s katero so bili tako tesno povezani. Hvala sindikalni organizaciji za novoletno darilo in finančno pomoč, iskrena hvala tudi tov. Tončki Ribnikar, Anici Vehovec in Majdi Zepič za darilo.

Čestitam članom kolektiva PSO k novemu letu in jim želim predvsem zdravo in uspešno leto. V mislih bom pri vas in naši »Iskri«, ki ji želim ugodno gospodarsko leto 1968.

Naci Bajd

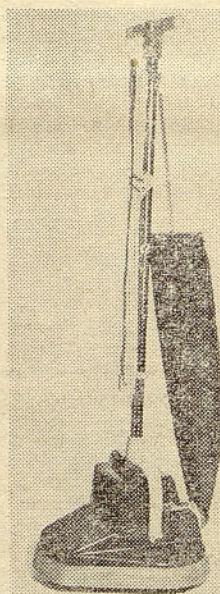
ZAHVALA

Za pozornost in darilo v času bolezni se lepo zahvaljujem sindikalni podružnici, sodelavcem v kontroli produkcije »Elektromehanike« Kranj in vsem posameznim obiskovalcem.

Iskrena hvala za obisk ob jubileju za 20-letnico dela v Iskri in spominjsko darilo — ročno uro. Prijetno je živeti v zavesti, da si član kolektiva, ki ne pozablja na tiste, ki so zaradi bolezni ne morejo prispevati svojega deleža pri skupnem delu.

Vsem članom kolektiva, posebnost pa sodelavcem želim zdravo in zadovoljno novo leto!

Franca Naglič

Ločilnik — eden izmed naših izdelkov široke rabe »Mikron« — Prilep je šel ob novoletni prodaji s popustom dobro v denar

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega drugega očeta

ANTONA PAVCA

se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz finančno-računovodskega področja ZP »Iskra« Ljubljana, za denarno pomoč in izraze sožalja.

Lampe Ljudmila

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko teko komunikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišaji: »CP Gorenjski tisk« Kranj

20 let proizvodnje električnih števcov

(Dalje s 7. strani)

posebno važna solidna doba nadomestnih delov. Upravičeno pa pričakujemo, da nas bo država zaščitila pred dumping cenami nekaterih tujih proizvajalcev.

Bojazen, da se bo domači trg v nekaj letih nasitil s števci ni utemeljena. Izhajajoč iz obstoječe analize se bodo potrebe po števcih iz leta v leto še vedno za nekaj odstotkov povečale. Jasno je, da se bodo morebitni prehodni zastoji v stanovanjski izgradnji in pomanjkanje sredstev v elektrogospodarstvu odražali tudi v prodaji električnih števcov. To so seveda lahko samo prehodne motnje, ki pa ne morejo preiti v trajno stanje. Spremembe predpisov, ki se nanašajo na meritve električne energije, kakor tudi spremembe tarifne politike, lahko vplivajo samo na asortiment, ne pa na obseg prodaje. Upoštevati moramo, da je v jugoslovanskem omrežju sedaj vgrajenih približno 4 milijone električnih števcov, ki imajo omejeno življenjsko dobo. Pri kvaliteti števcov, ki so sedaj v rabi je računati, da bo letno izločenih iz obratovanja več kot 5% vgrajenih števcov. Mimo tega pa so letne potrebe po novih priključkih večje od 150 tisoč števcov. Te trditve potrjuje tudi konkretno dejstvo, da bomo v letošnjem letu prodali na domačem trgu prek 270 tisoč enofaznih in več kot 120 tisoč trifaznih števcov. Pri tem so zaloge v naših skladiščih in trgovski

mreži, če izvajamo dvotarifne števce, minimalne.

IZVOZ

Cepprav je konkurenca na svetovnem trgu zelo ostra, smo do sedaj že izvozili preko 700 tisoč števcov, od tega le nekaj odstotkov trifaznih. Manj kot z obsegom izvoza, smo zadovoljni z doseženimi cenami. Cepprav so se izvozne cene v zadnjem letu precej popravile, so vsaj za enofazne števce še vedno prenizke.

Z letošnjim obsegom izvoza smo vsekakor lahko zadovoljni, izvozili bomo prek 140 tisoč, v glavnem enofaznih števcov. V naslednjem letu se bo obseg izvoza predvidoma nekoliko zmanjšal in to zato, ker bo odpadel glavni kupec za enofazne števce v Turčiji. Turčija ima namreč že lastno proizvodnjo enofaznih števcov, katero je organiziralo švicarsko podjetje Landis & Gyr in bo zato ukinila uvoz enofaznih števcov. Naši prodajni organizaciji do sedaj še ni uspelo izpad na tem tržišču povsem nadomestiti z novimi kupci. Je pa že jasno, da bomo v naslednjem letu izvozili več trifaznih števcov, kar nam ustreza tako s stališča cen, kakor tudi razpoložljivih proizvodnih kapacitet.

Svetovno tržišče, kamor je možno izvažati električne števce, je še vedno sorazmerno veliko. Možnost eksporta v evropske države je sicer zelo majhna, uvaža pa števce še precej držav Afrike, Južne Amerike in jugovzhodne Azije. Z razvojem elektrifikacije v teh državah se povečujejo

potrebe po električnih števcih. Vzporedno s tem, se razvija tudi industrija, ki v začetku poskuša proizvajati predvsem tiste izdelke, ki bi v proizvodnji predstavljali večje serije in zato zaposlitev nekvalificiranih delavcev. V to skupino spadajo tudi električni števci. Iz tega očitno sledi, da se bo krog kupcev v danes še manj industrijsko razvitih deželah vedno bolj zmanjševal in da bo zato pritisk na svetovnem trgu vedno večji. Če v taki situaciji želimo obseg izvoza obdržati, ali pa celo še povečati, moramo predvsem takoj pristopiti k sistematičnejši obdelavi svetovnega tržišča. Pri tem bomo morali tudi v tehničnem pogledu števce čim bolj prilagoditi določenim specifičnim zahtevam kupcev. V zvezi s tem mimo ostalega že pripravljamo modernizacijo enofaznega števca, ki ustreza BSS-standardom.

Industrijsko manj razvite dežele običajno organizirajo svoje proizvodnje ob pomoči industrijsko razvitejših partnerjev. Na ta način si je možno zagotoviti izvoz intelektualnih uslug, opreme in sestavnih delov za finalne izdelke. Taka proizvodnja se namreč običajno začne z montažo, novi proizvajalec pa le postopoma osvaja sestavne dele. Tovrsten izvoz je seveda veliko zahtevnejši, vsekakor pa moramo računati tudi z njim. Največja težava pri teh poslih je pogosta zahteva po kreditiranju take proizvodnje, kar je za nas skoraj neizvedljivo.

V. K.